

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6. För öfrigt skola Arrendatorerne, strart efter föregånget inrop, hwar för sig, förete laglig och vederhäftig borgen af 2 män, som Directionen erkänner för ansvarighet af arrende-wilforens fullgörande.

Den 4 nästkommande December kommer uti Kongsbalka Stad igenom offentlig aucion til den mestbjudande at försäljas, et uti samma Stad wid åen beläget Färgeri med des inventarie-persedlar, och inmurade fem stycken kypor, af koppar, om 26, 25, 8, 6 och 3 och en half tunnans rymd, samt en tentertel af tre sjerdedels tunnans storlek, desutan en press med des tillbehör i gode stånd, 26 stycken postelins tryckformar med mera annat: manbyggnaden af gator, 18 alnar lång, och 9 alnar bred, med tvåanne wånngar, en annan bygning på gården, 18 alnar lång och 12 och en half aln bred, och nederst wid åen hellswa Färgerie-huset, 24 och en half aln långt, och 14 och en half aln bredt, med 7 eldstäder: widare underrättelse erhålles på hellswa Färgeriet.

Hos Herr Nils Lundwall finnes ännu något parti Pommerst lam-ull, tjenlig för Hattemakare, til billigt pris.

Exemplar af Theologia Adjuncten, Prosten och Kyrkoherden Herr Magister Petter Muncts i Lund utgifne och nyligen därstädes tryckte Compendium Theologiae Biblicae finnes hos Herr Johan Georg Lange senior til köps; jämwäl och nyligen från Stockholm hitkomne Historiske, Contoirs och så kallade Fruntimmers Almanachor, uti sidentyg inbundne, för inskundande år 1766: på samma ställe kunna och emot billigt pris bekommas åtskilliga sorter skrif-cardus, trycktobals-grått och maculatur-papper, papp och blått skrif-papper, tjenligt til couverter, hwilket uppå Korn-dals Pappers-Beuk förfärdigadt är.

Imorgon, som är d. 22 dennes, sker 26 dragningen af Götheborgs Hospitals Lotteri, och finnes ännu lotter oförfälde på de, i föregående Westblad, nämnde ställen.

Götheborgska Svecko-bladet.

Torsdagen, den 28 November, 1765.

Slutet af tankar om Yppighet och Öfwerfödd.

Den femte reglan, som bör, innan öfwerfödd förbjudes, granneligen agtas, är, at inga Pål måtte tagas af misbruk. Ammor och wagnar misbrukas: därföre må deras bruk ej stegras för högt, och mindre förjudas. Ty man skulle i förra händelsen undertrycka bruket, men ej misbruket; och sednare fallet wore ju ofta altför oförsvarligt. Om jag får lof, at härwid inwända något; så följer först, af Here Kammar-Rådets egna grundsatser om fattige Ambetes-män, at deras stat bör inrättas icke efter rang, utan egen-dom: således må de åka i wagn, om inkomster och utgifter medgifsat: annars åke i chaise, eller låte sig bäras, om man hwarcken gitter gå, eller taga affed. Och hwad Ammorna widgår; så råknar jag dem för Stades-djur nästan allesamman: och bör skilnaden mellan bruk och misbruk uphöra i den delen, om jag undantager sjuka mödrar. Saut
B b b
år,

är, at vår klemmiga werld upwisar männifjor, som kunna blott i en bemärkelse föda, men ej nära, sina barn. Uflingar utgöra deras afföda, som sållan hårdar ut, ehwad de så för litet eller mycket til bästa. Desse små kryp kunna ej bära wäl födda och gödda Ammors öfverflödiga mjölk, äfwen som andra barn aldeles swälta til döds, enär man betalar något wist, i et för alt, hos fattiga mödrar, som måste stundom med liten mjölk underhålla både eget och främmande barn. Utomdes intygat Tabell-Verket, at medan döden rycker 3 barn ifrån mödrarnes bröst, unkomma fem hos Ammorna. Tänke hwar efter, hwad männifligheten lider därigenom. Korteligen, jag känner ingen wärre osed, än detta så onaturliga, som med Förhynens anstalter stridande, tilltag; skal jag kallat bruk eller misbruk?

Om söder, och för det sista, påminner Herr Kammar-Rådet, at hwad som har et stadigare wärde, såsom joweler och silfwer-kärl, bör wist icke förbjudas. Jag tillstår, at jowel-artikeln är förträffelig, och förråder, liksom hela Kristnen, mycken insigt uti männifliga hjertat. Författaren säger, s. 89. „Hwad annat mån tro är orsak til bruket af joweler, än det männifskan medfödda begäret, at wilja utmärka sig framför sine mederlikar? Männe detta begär icke förblifwer lika efter jowelernas affäffande, som förut? Männe, när jowelerna blifwa förbudne, all eftertanke, at upfinna andre utvägar til samma ändemål, med desamma blifwer så flög, at icke förberörde

berörde begär och böghelse för säfänga finner up något annat öfverflöd i stället, som när det ä ena sidan foster lika med jowelerna, ä den andra torde blifwa skadeligare, än bruket af dem, i sinnerhet när det är mera förgängligheten underkastat, samt har et mindre wist och stadgat wärde uti sig? Wore det ej at önska, när det onda ej kan utrotas, at äminstone et mindre wäljes för et större? Widare, s. 90. „Männe wære tillkommande friare, med det at jowelerna förbjudas och affäffas, blifwa mindre fåre och hjertnupne? Männe de icke med samma passion, och då kärlek wanligen rår mer än förnuftig estertanke, lära söka til, at med presenter göra sig behagliga hos sina Fönheter, och utmärka sig i allmänheten? Männe med det at jowelerna förbjudas, äfwen alla andra medel dem betagas, at göra den kostnad til så fåra behof, som nu göras i joweler?“ Sedan wises genom Dannemarks exempel, at Nationen, långt ifrån at wara nu rikare än förr, är twärtom så mycket fattigare, som wärdet af deras förra joweler är borta.

Nu kommer den egenteligen så kallade och stora tillämpningen, den jag wil korteligen genomwandra. Först är wittigt, at sådant öfverflöd förbjudas, som är kostsamt, och allenast en liten tid duger, men sätter andra för anständigheten skul i swår belägenhet. Hit höra prägriga begrafsningar, m. m. Sedan förbjuder Hr. Kammar-Rådet, i sit förslag, guldb

och silfver-galoner, med förgholningar på trä och metaller; dock ej utan allt undantag: Därtill med allt öfverflöd, som hindrar vår arbetsfahet, samt undergräfwär våra fabriker och werkstäder. Vid detta ställe märkes följande tanke, rörande luredragerier: „Man begär det som ej är billigt, och väntar det som är fåfängt, at medborgare skola helre bruka in: än utlånska tilwerkningar: en sådan onvilkorlig kärlek til Fäderneslandet är skribig emot människa naturen; och den som därpå beropar sig, talar antingen emot sig self, eller bebrages af sit eget tankesätt, och gör det af fåfång ärelshnad, som han menar ske af kärlek til Fäderneslandet.“

Widare böra sådana öfverflöd inskränkas och förbjudas, som i ställe för at upmuntra slit och arbetsfahet, tjena dels at öka tärande lemmars antal, dels at göra de närande onyttiga för det almåna. Härunder räknas donationer til Skolor, Gymnasier och Akademier. Meningen är dock icke, at reducera något af det, som blifwet förårat, eller qwälja gamla inwånningar; men wål at hämma et nytt anfäll af i rögeliga froma anfällter, dem Hr. Kammar-Rådet nu mera sätter, om jag ej felar, under enahanda i numer med gamla förderfweliga Kloster-föråringar. Rese-skipendier fördömas och, af den grund, at pennningen stadnar hos Utlåningen: samma wälser om alla utlånska resor; at förtiga flera styrkan de skal, som utlånska seber hembragte, m. m. Sittelligen råknar Hr. Författaren et oinskränktare bruk af

af brånwin, casso, säcker och tobak til werkelig öfverflöd. Detta kan ej skäligen disputeras. Hwad öfwerdådig betjening, och yppig klåde-drågt, angår; tänker Hr. Kammar-Rådet annorlunda. Jag wil ingen ting härwid erinra; Jågger likwål til, at bonde-prålet, som nu tager öfwerhanden, ödelågger Sverige förr, ån allt annat misbruk. Lånkom allena på Pigornas mösse-tyg och silkes-nåsdular; hwad försårlig summa utgör icke den Artikeln? Och som Hus-truena wilja ej heller wara lottlösa; ser jag swåriligen, hwarmed yppigheten skal framdeles betalas, om den ej twårt åståres.

¶ = = .

Korta Stads-nyheter.

Götheborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 27 November.

London	-	-	86	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	78	-	-	M: f R:mt.
Hamburg	-	-	-	-	-	M: f R:mt.

Inkomne äro Stepparne Petter Hackman ifr. St. Gbes med salt, J. Hr. Norman ifr. dito med dito, Joachim Zechau ifr. Amsterdam med tunnebånd och pack-husgods, Bengt Limogren ifr. Nantes med win, witt-åttika och litet brånwin, och David Deas ifr. Lieth med syrtäl.

Utgångne äro Stesparne James Sloss til Crail, Thomas Wattson til Dundie med järn och bräder, David Laire til West-Indien med sill, James Smith til Campbier, Joseph Brown och Alexander Chiene til Bissabon med Ost-Indiskt gods.

Små Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen äro ifrån den 20 til den 26 November födde 2 gosse- och 2 sicks-barn, af hvilka 1 var öggit: Wigde Slagtare-Gesällen Johan Schreiber med Anna Swensdotter, Orgelwärdparen wid Domkyrkan Carl Ahlberg med Entan Ingrid Ahlberg; Borgaren Jacob Pehrsson med Jungfru Ellika Falk; Döde Stampelmästaren Johan Ahlbom, 52 år, af slag; Arbetsdrängen Olof Arfwids-son, 24 år, drunknad; samt 3 barn, af slag och feber.

I Kronhus-Församlingen födde 2 barn: Wigde Handlangaren Abraham Gielman och Pigan Malin Andersdotter; Döde afledne Capitain Sellbergs Enke-Fru Anna Margareta Sellberg, 32 år, af lung-
fot; 3 Soldater, af durchlopp och feber; samt 1 barn, af slag.

Rundgörelser.

Den 2 nästkommande December kl. 3 eftermiddagen kommer port-afgiften, som af Hans Kongl. Majestät allernådigt är anslagen til Frimurare-Barn- och Roppymnings-huset här i Staden, och upbåres wid Kongl. Drottninge- och Carls-portarne, at, til den mestbjudande, igenom Auction uplätas och föravberas. Utropet sker uti Barnhuset en-trappa up, där alle, som wederbör, behagade sig inställa på ofwansägde dag och tima. Wilkoren äro följande:

1. Arrendet för hvarje port blifwer särskilt utbudet och förauctionerat, efter årlig afgift, men contracterne skalde på 3 efter hvarannan följande år, räknade ifrån d. 1 Januarii 1766 til d. 1 Januarii 1769.

2. Arrende-Summan för hvarje år betalas uti 4 terminer

terminer til Barnhus-Directionen, näml. sjerdedelen där af d. 1 Martii, d. 1 Junii, d. 1 September, och den sista sjerdedelen d. 1 December.

3. Arrendatoren kommer helf at besörja om upbörden, utan afskrifning för Barnhuset.

4. Under Arrendet följer det lilla wakt-huset wid hvarje port, förbomen, penninge-bössan och wakt-teket, hwilket alt bör återställas i det skänd wid af-trädandet, som det wid tillträdet är besünnet.

5. Waktvarlen skal, wid tjenstgöringen, bära uppå sig det wanliga wakt-teket, som utmärker, at han begripes under wederbörligt honom förunnat hägn och beskydd.

6. För öfrigt skola Arrendatorerne, straxt efter föregånget invop, hwar för sig, förete laglig och wederbäftig borgens af 2 män, som Directionen erkänner för ansvarighet af arrende-wilkorens fullgörande.

Uti Kongälf är en gård til salu, belägen 2 hus ifrån torget på stora gatan, bestående af fulla manhus at gatan, samt ladu- och andre nödige uthus in på gården; uti brygg-huset är en ny stor inmurad bränwingspanna med hatt, bröst och alt tilbehör; nedanföör gården är en wacker käl- och frydd-bage; wid älfsven är en skön och stor nybyggnad af timmer, uti hwilkens undra wåning äro 4 bodar til sillesalning och saltbodar; i andra-wåningen äro ock 4 bodar, tjenlige til uplag af spannemål och annat, och är det ena rummet, som wetter mot älfsven, beqwämt til kamare med 2 par fenster uti; därofwanpå är en skön, stor och rymlig, med takpannor bevarad, wind; utanför detta Magasin är en god båthamn, och kunna fartyg här låsa och lasta. Köparen hwaraf kan emot säkerhet och ränta så behålla halfwa köpestillingen på et år, eller ock emot waror så tilbyta sig samma gård: underrättelse om köpestillingen och wilkoren fås hos Direct. Herr Joh. Weste i berörde stad.

Uti Kongälf blifwer til den mestbjudande genom Auction den 5 December nästkommande försald en ny man-

man-bygning oinredd, afdelat i 25 rum i öfver- och undra våningen, och försedd med en ansenlig wind ofwan på: toikten til denna byggnad är belägen väster i staden åt södsidan, 56 alnar bred åt gatan, och så tillräckeligen lång, at alla nödiga uthus kunna där upfättas. Den högade kan bese sälligheten, samt all annan underrättelse erhålla hos Handelsmannen, Hr. Anders Des Reaur, där sammastädes.

Efterlyses et bref med inneslagde 2 Banco-Transporth-sedlar, öfversände från Hr. Assessor Pettersson i Kapelm hit til staden. Brefsret tilhörer Hr. Joh. Kraak, och sedlarnes nummer äro följande: No: 1876, dat. d. 19 Febr. 1765, insatt af Banco-Commiss. Wennerberg, stor 500 dal. Rmt, och No: 109297, dat. d. 14 Dec. 1762, insatt af Kongl. Kåntemäst. Broström, stor 72 dal. Rmt. Desse 2 sedlar äro redan i Banken til inlösen förbudne.

Uti Hr. L. Ahlgrens hus på Konungsgatan äro 2 bodar, samt stall för 2 hästar at hyra.

Utom de wanliga Weckobladen, som förmodeligen fortfättas, kommer år 1766 från Langiska pressen et dito til större delen Moraliskt eller Satyriskt, under namn af Götheborgske Spionen, at utgifwas, hwarom närmare besked framdeles lofwäs. Författaren, nämligen Gymnasti Adjuncten, Hr. Magister B. Ohrwall, aflemnar pränumerations-sedlar, emot 1 plåt stycket, för första halwa året.

Desutan tänker Gymnasti Bibliothekarien och Vice-Convictorn, Hr. Magister C. J. Brag, at, wid slutet af hwar wecka, i nästa år och framdeles, regalera wår Christina almanhet med en helig förberedelse til Söndagen, eller någre så kallade små Wecko-Prädikningar, som skola med tiden utgåwa et litet Prädiko-Bibliothek. Hwardera skriften utgör et halft ark om weckan; och kostar Prädiko-Bibliotheket 3 daler årligen. Som Auctorerne äro redan til det bästa kände; så lara och samtelige Stadens Inwånare ej underlåta, at med tjenlig upmuntran wäta deras eld, och tillika bidraga til ortens heder, och alman upbyggelse.

Götheborgska Wecko-bladet.

Torsdagen, den 5 December, 1765.

Jag har redan nog långtat, at ifrån min studer-kamare få den äran tråda på mytt, en gång i weckan, för mine läsares ögon. Det war den 4 Julii, då min penna föll mig ur händerne. (Se Weckobladet No: 27.) En finlig helsa behöfde at hjälpas genom sinnes lebighet och sådana förändringar, som sedan jag tagit dem i god akt, gifwit mig, Gudi lof! styrka at emotstå följderne utaf et långvarigt stillasittjande. Jag har desutan i 3 runda månader, och hwarföre skulle jag blygas at göra min bekännelse? hafst et surt, fastän i annat hänseende förnögeligt, arbete med försök til ny öfversättning ifrån Hebreiskan af den wida swårare än lilla boken, som Propheten Hosea efter sig lemnat uti wår helige Bibel. Studant nu samma mit arbete är, så ligger det nu särvidigt til Högwördiga Preste-Ståndet wid inneswarande Riksdag, enligt den högstberömligen widdagne försättning, at Bibeln bör utkomma uti förbättrad och ny Swenskt drägt, och at medarbetare från afställda orter hafwa at därwid lägga handen.